

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ ในโครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง” มีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาประกอบการพิจารณา ดังนี้

แนวคิดในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน มีแนวคิดด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจหลายด้าน เช่น ความสามารถในการหารายได้และการชำระหนี้ ความมั่นคงทางการเงินของลูกค้า สถานะภาพทางครอบครัวและสังคม สภาพคล่องของหลักประกัน และสถานะแวดล้อมต่าง ๆ ที่ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจมี 3 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับ นโยบาย 6 Cs

นโยบาย 6 Cs (วาสนา สิงห์โกวิท, 2527) การวิเคราะห์เครดิตโดยวิธีนี้มีมากกว่า 50 ปีแล้ว และได้พัฒนาต่อมาเรื่อย ๆ ซึ่งได้แก่ Character, Capital, Capacity, Collateral, Condition และ Country โดยมีรายละเอียดดังนี้

C₁ : Character เป็นการพิจารณาถึงคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ วิเคราะห์ถึงอุปนิสัย และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อ ว่ามีความรับผิดชอบในการชำระหนี้เพียงใด โดยแบ่งพิจารณาได้ 2 ประการดังนี้

1.1 คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไปของลูกค้า ประวัติการชำระหนี้ ที่อยู่และภูมิลำเนา (ต้องไม่เปลี่ยนแปลง) ข้อมูลด้านครอบครัว อายุ สถานะทางสังคม ชื่อเสียง การศึกษา

1.2 คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น หน้าที่การงาน อาชีพและประสบการณ์ในอาชีพ ความสามารถหรือความชำนาญพิเศษ

C_2 : Capital เป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ ถึงแม้ว่าผู้กู้จะมีความซื่อสัตย์ แต่หากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามข้อตกลง ก็มีความเสี่ยงอย่างมากในการให้สินเชื่อ โดยดูจากเงินเดือนและรายได้อื่น ๆ หนี้สินเดิมที่มีอยู่ ระดับการครองชีพ สุขภาพ

C_3 : Capital เป็นการพิจารณาถึงทรัพย์สินเงินทองที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กู้ ฐานะการเงินของผู้กู้ เพื่อดูความเข้มแข็งทางการเงิน (Financial Strength) เช่น บัญชีเงินฝากในธนาคาร ที่ดิน รถยนต์ เป็นต้น

C_4 : Collateral เป็นการพิจารณาถึงหลักประกัน ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของ Capital ซึ่งนำมาค้ำประกันสินเชื่อ หลักประกันเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ กรณีที่ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของลูกหนี้ไม่เป็นไปตามแผนงานที่คาดคะเน หลักประกันที่นิยมใช้ค้ำประกันในการให้สินเชื่อ เช่น ที่ดิน อาคาร พันธบัตร เงินฝากในธนาคาร หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือในสังคม ซึ่งต้องพิจารณาถึงสภาพคล่องของแต่ละหลักประกันว่ามีสภาพคล่องเพียงใด

C_5 : Condition เป็นการพิจารณาถึง สภาพะการณ์ทั่วไปที่อยู่นอกเหนือจากการควบคุมของลูกหนี้ เช่น ภาวะทางเศรษฐกิจ สถานการณ์ของตลาดเงิน นโยบายของรัฐบาล ปัญหาแรงงาน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย และอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้คืน

C_6 : Control เป็นการพิจารณาถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของผู้กู้ไม่ใช่ว่าผู้กู้ทุกคนจะมีระบบการเงิน และการบริหารงานภายในดี เช่น บริหารแบบครอบครัว ซึ่งอาจจะใช้ได้ดีในธุรกิจหนึ่ง แต่อีกธุรกิจหนึ่งอาจจะไม่ดีเท่าที่ควรได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินแก่ผู้กู้ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับ นโยบาย 5 Ps

นโยบาย 5 Ps (ชนินทร์ พิทยาวิวิท , 2534) เป็นแนวทางการวิเคราะห์เครดิตอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่นิยมใช้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่ใช่งบการเงิน ในที่นี้จะกล่าวถึงนโยบาย 5 P's ได้แก่ Purpose, People, Payment, Protection และ Prospect โดยมีรายละเอียดดังนี้

P_1 : Purpose จุดประสงค์ในการกู้ยืมพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการขอกู้ เพื่อให้ลูกหนีนำเงินกู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้เงินลูกหนี้นำไปใช้ผิดประเภทของวัตถุประสงค์ อาจนำความยุ่งยากมาสู่ธนาคารได้ในภายหลัง วัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อโดยทั่วไปสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียน
2. เพื่อนำไปใช้ลงทุนในการตั้งกิจการใหม่
3. เพื่อนำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่น โดยไม่ใช่เงินรายได้ปกติ
4. เพื่อนำไปใช้ชำระหนี้เจ้าหนี้เดิม
5. เพื่อการเก็งกำไร
6. เพื่อนำไปใช้ในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น สร้างสถานบันเทิงในทึบลับ บ่อนคาสีโน
7. เพื่อนำไปบริโภคส่วนบุคคล เช่น ซื้อรถยนต์ , บ้านที่อยู่อาศัย

P_2 : People เป็นปัจจัยด้านตัวบุคคล แยกออกเป็นหลักๆ ได้ 2 ประการ

1. พิจารณาว่าบุคคลที่มาขอกู้ นั้น มีความรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำอยู่ โดยดูจากแนวโน้ม ของการปฏิบัติงานในกิจการ การลงทุน ผลกำไร เมื่อเทียบกับคู่แข่ง
2. ความสามารถ ความตั้งใจในการชำระหนี้ของลูกหนี้

P_3 : Payment การจ่ายชำระหนี้ เป็นเรื่องสำคัญเพราะความสำคัญของการให้สินเชื่อ อยู่ที่ว่าผู้ขอกู้จะต้อง ชำระเงินกู้ตรงตามที่ได้กำหนดตกลงไว้ ธนาคารจะไม่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ใดก็ตามที่ไม่สามารถบอกแหล่งที่มา และวิธีการชำระหนี้คืนได้ ซึ่งจะพิจารณาจากความ

สามารถในการดำเนินงานของลูกหนี้ ระยะเวลาที่ให้ผู้มีความเหมาะสมหรือไม่ รายละเอียดการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ แจ่มมาสมเหตุผลกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่

P₄ : Protection การป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น จากการที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ โดยดูจากทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกัน ดูถึงสภาพคล่องของทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกัน ซึ่งหลักประกันสามารถแยกออกได้ 2 ประเภท

1. Internal หลักประกันภายในของผู้กู้ เช่น ที่ดิน บ้านที่อยู่อาศัย เงินฝากกับธนาคาร
2. External หลักประกันภายนอก เช่น ให้อุคคลภายนอกเข้ามารับผิดชอบในหนี้สินด้วย โดยการนำหลักทรัพย์มาค้ำประกัน หรือบุคคลค้ำประกัน

P₅ : Prospect การพิจารณาภาพรวมของ ทั้ง 4 P ข้างต้น ดูดูทางในอนาคตว่าควรจะให้กู้หรือไม่ ความเสี่ยงในธุรกิจของลูกหนี้ในอนาคต ความยุ่งยากในการเรียกเก็บหนี้ หากลูกหนี้มีคู่ทางคืออาชีพมั่นคง ซึ่งหมายถึงลูกหนี้จะมีความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคารได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับ มูลเหตุของการค้างชำระหนี้

แนวคิดเกี่ยวกับ มูลเหตุการค้างชำระหนี้ (ชรินทร์ พิทยาวิวิธ, 2534) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร เนื่องจากการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าที่มาขอสินเชื่อ แม้ว่าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอกู้แล้วก็ตาม แต่ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญา ธนาคารเองก็มีระบบตรวจสอบ ติดตามหนี้ภายหลังจากที่ได้ให้กู้แล้ว ซึ่งต้องหาวิธีการหรือมาตรการในการควบคุมหนี้ค้างชำระ ให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมูลเหตุของการค้างชำระหนี้พอจะสรุปได้ดังนี้

3.1 ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากปัจจัยดังกล่าว เปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ได้ ได้แก่

1. ภาวะเศรษฐกิจ เป็นปัญหาสำคัญของการประกอบธุรกิจ หากภาวะเศรษฐกิจดี ย่อมส่งผลให้การประกอบธุรกิจมีการขยายตัว และเจริญรุ่งเรือง หากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือ

ชนเขาข่มขู่ให้เกิดการชะลอตัวให้ทางธุรกิจและการจ้างงานน้อยลง รายได้ของบุคคลลดลงตาม ซึ่งในบางธุรกิจอาจจะประสบ ภัยหารุนแรงถึงขั้นล้มละลายได้

2. นโยบายของรัฐบาล การดำเนินธุรกิจย่อมต้องเป็นไปในขอบเขตแห่งกฎหมาย ธุรกิจบางชนิด รัฐบาลอาจเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชนก็อาจจะกำหนดให้มีการควบคุมราคา เช่น ปูนซีเมนต์ น้ำตาล เป็นต้น การกระทำเช่นนี้ย่อมเป็นผลดีต่อผู้บริโภค แต่ถ้ามีปัจจัยอื่นเปลี่ยนแปลง รัฐบาลจะต้องพิจารณาปรับนโยบายให้เหมาะสม เช่น ถ้าต้นทุนของสินค้าที่ถูกควบคุมราคาสูง ก็ต้องขยับราคาควบคุมให้สูงขึ้นบ้าง ถ้าผู้ประกอบการไม่มีกำไร อาจทำให้ไม่มีกำลังใจจะขยายการผลิต เพื่อผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นไว้รับความต้องการที่จะสูงขึ้นในอนาคต ในด้านภาษีอากร ถ้ามีการปรับปรุงระบบภาษีอากรให้ทันต่อสภาวะการณ ก็จะเป็นการช่วยเหลือธุรกิจ เช่น การตั้งกำแพงภาษีเพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศ นโยบายมาตรการทางการเงินที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการ ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นต้น

3. ค่านิยมและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสองแม้ว่าดูเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็อาจจะทำให้ธุรกิจบางประเภทเกิดปัญหาขึ้นได้ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแฟชั่นเมื่อผู้บริโภคมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป หรือทางด้านเทคโนโลยี เช่น อุตสาหกรรมประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในราคาที่ถูกลงและคุณภาพที่ดีขึ้น

4. ภัยธรรมชาติ หรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น ไฟไหม้ ภัยจากน้ำท่วม ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ

3.2 ที่เกิดจากปัจจัยภายใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารที่เป็น ผู้ปล่อยสินเชื่อเอง และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อาจทำให้ผู้รับภาระดอกเบี้ยที่เปลี่ยนไปด้วย หากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ภาระดอกเบี้ยก็จะเพิ่มขึ้น ผู้กู้ต้องใช้เวลานานกว่าเดิมในการชำระหนี้ให้หมดไป ความเสี่ยงต่อการค้างชำระยิ่งสูงขึ้น

2. การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่นการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่สูงเกินไป หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่มีสภาพคล่อง ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติวงเงิน ที่หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ เกินความจำเป็น หรือเกินความสามารถในการชำระหนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสียหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันไว้

3. ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ของธนาคาร ไม่มีประสิทธิภาพ

4. การอำนวยการซื้อของธนาคารที่ไม่มีผลการถ่วงดุลที่ดี เช่น เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ การดำเนินงานที่เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ

3.3 ที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ได้แก่

1. การที่ลูกหนี้นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เช่น การนำไปแก่งำไรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ผลประโยชน์หรือกำไรที่ผู้กู้แก่งำไร ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย
2. การย้ายถิ่นที่อยู่ การเปลี่ยนงาน การถูกเลิกจ้างงาน ทำให้ไม่สามารถรับภาระหนี้ที่มีอยู่ได้
3. ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพ สภาพครอบครัวหย่าร้าง ทำให้ภาระการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงได้
4. ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีหนี้สินภายนอกมาก
5. ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัว หรือหวังผลเลิศในธุรกิจมากเกินไป ภาระเงินงวดที่คาดไว้อาจเกินความสามารถในการชำระหนี้ได้
6. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร เป็นผลให้การดำเนินงานของธุรกิจชะงักงัน การตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ ไม่รวดเร็ว
7. การทุจริตของผู้บริหารกิจการ คิดถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม สภาพธุรกิจที่แท้จริงไม่เปิดเผย จึงยากต่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ทันกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต
8. ลูกหนี้เจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอกก่อนนำเงิน ไปชำระคืนแก่ธนาคาร

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้สรุปสาระสำคัญของบทความจากเอกสารต่าง ๆ และจากงานวิจัยนำมาประกอบการพิจารณา ดังนี้

จรรยารัตน์ ตระการศิริพันธ์ (2540) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนประชากรตัวอย่าง 110 ราย ที่ค้างชำระหนี้แก่

ธนาคาร จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล, การเกิดภัยธรรมชาติ, สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต จึงส่งผลให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก สำหรับปัจจัยภายในเกิดจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น, การจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สูงไป ส่วนปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้เอง คือ ส่วนมากมีการลงทุนเกินกำลังความสามารถ ทำให้มีต้นทุนที่สูง, ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และทำการค้างเกินตัวเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ

นรัชย์ ตรียศรัศย (2540) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ โดยรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มสินเชื่อรายตัวลูกค้ำ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขา ศรีนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เลือกรุ่นตัวอย่าง โดยวิธี purposive sampling จำนวนรวมทั้งหมด 125 ราย ประกอบด้วยกลุ่มลูกค้ำที่มีคุณภาพดี คือ มีการผ่อนชำระจำนวนเงิน เท่ากับ หรือมากกว่าที่กำหนด จำนวน 65 ราย และ พวกที่อยู่นอกกลุ่มเงินนี้ จัดเป็นพวกคุณภาพไม่ดี 60 ราย จากผลการศึกษา สรุปได้คือ สำหรับลูกค้ำที่มีความต้องการกู้ยืมเงินไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ ถ้าเป็นลูกค้ำที่อาชีพรับราชการ ไม่มีสถานภาพสมรส และไม่มีอสังหาริมทรัพย์เดิม นอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือมีน้อย โอกาสที่ลูกค้ำจะมีความสามารถในการชำระคืนจะมีอยู่สูงมากขึ้น

สำหรับลูกค้ำที่มีความต้องการกู้ยืมเงินไปเพื่อประกอบธุรกิจ ถ้าเป็นลูกค้ำเก่าที่มีรายได้ต่ำนอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติมีน้อยจะมีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนสูงมากขึ้น

สำหรับลูกค้ำในภาพรวม ถ้าเป็นลูกค้ำเก่าที่มีอาชีพรับราชการ มีระดับรายได้ต่ำ ไม่มีอสังหาริมทรัพย์เดิมอยู่ นอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืนและร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติมีน้อย จะมีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนมากขึ้น

คำรง ม่วงเยี่ยม (2542) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้ำ ของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ใช้ข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้โดยการสำรวจจากบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 31 บริษัท โดยหลักการเลือกตัวอย่าง แบบการสุ่มอย่างง่าย (simple

random sampling) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ มีเพียง 6 ปัจจัยเท่านั้น ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ โดยแบ่งตามกลุ่มของปัจจัยดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของผู้กู้ มี 4 ปัจจัย คือ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน และการมีชีวิตอยู่ จากการศึกษาได้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้คือ ประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้แต่อย่างใด

ปัจจัยที่เกี่ยวกับสังคม มี 4 ปัจจัย คือ สถานะสมรส จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ การถูกดำเนินคดี และการประกอบอาชีพ จากการศึกษาได้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ คือจำนวนอาชีพที่ประกอบในปัจจุบัน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้แต่อย่างใด

ปัจจัยที่เกี่ยวกับเงื่อนไขข้อตกลงบริษัทผู้ให้กู้กับลูกหนี้ มี 5 ปัจจัย คือ อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อเงินกู้ที่ได้รับ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ อัตราส่วนวงเงินกู้รวมที่ได้รับอนุมัติต่อวงเงินที่เสนอขอกู้ตั้งแต่เริ่มแรก อัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติต่อราคาประเมินหลักประกันเงินกู้ และการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษาได้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ คือ อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ และการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้แต่อย่างใด

ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้กู้ มี 3 ปัจจัย คือ อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากค่าขอสินเชื่อต่อรายได้พยากรณ์ มูลค่าทรัพย์สินที่เตรียมไว้เพื่อชำระหนี้ และหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ คืออัตราส่วนผลต่างรายได้จริงในปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากค่าขอสินเชื่อต่อรายได้พยากรณ์ และหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยอื่นไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้แต่อย่างใด

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ 90 % ขึ้นไป มี 5 ตัวแปร ดังนี้ ผู้กู้ประกอบอาชีพราชการ หรือ อาชีพอื่นใดที่มีรายได้จากเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน จะมีความรับผิดชอบต่อ

ภาระหนี้ ทำให้เกิดปัญหาค้างชำระหนี้ลดลง, ผู้กู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป จะมีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น, ระดับรายได้ของผู้กู้ที่เพิ่มขึ้น จะมีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้ลดลง ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น, ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้กว่า 10 ปี ผู้กู้จะมีภาระในการชำระหนี้รายเดือนในระยะเวลาที่น้อยลง ดังนั้นปัญหาการค้างชำระหนี้ในระยะยาวจะลดลง และการกู้เพื่อวัตถุประสงค์ที่อยู่อาศัยหลังแรก ทำให้ผู้กู้ต้องพยายามดูแลรักษา สร้างความรับผิดชอบในการผ่อนชำระหนี้กับธนาคารอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหาค้างชำระหนี้ลดลง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้เงินกู้ คือ ปัจจัยด้านอาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้

พัฒนา กัญยานนท์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย เพื่อทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และป้องกันการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตลอดจนทราบถึงนโยบายที่เหมาะสมในการอำนวยการสินเชื่ออย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลลูกหนี้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย แยกเป็นลูกหนี้ปกติ 200 ราย และเป็นลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 200 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี ประกอบอาชีพพาณิชยกรรมทั่วไปและค้าขาย มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/เดือน ระยะเวลาในการทำสัญญาอยู่ในช่วง 6-10 ปี ภาระหนี้คงเหลืออยู่ระหว่าง 1- 5 ล้านบาท ลูกหนี้มีกิจการมากกว่าหนึ่งกิจการส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้กับสถาบันการเงินอื่นและวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

การทดสอบปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำแนกตามหนี้ปกติและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยวิธี Chi-square เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 9 ตัว ได้แก่ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ ส่วนระยะเวลาของการกู้ไม่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แต่อย่างใด

สำหรับการทดสอบปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยสมการถดถอยแบบ Logistic regression เพื่อประมาณค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรอิสระว่าเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ได้อย่างมีนัยสำคัญ มีจำนวน 8 ตัว ได้แก่ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ ส่วนระยะเวลาของการกู้ และอายุ ไม่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แต่อย่างใด

ผลการศึกษาสามารถนำมาสรุปเป็นมาตรฐานในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อ และคัดเลือกลูกค้าสินเชื่อ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการลดความเสี่ยง และป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตลอดจนเพื่อความมั่นใจในการตัดสินใจคัดเลือกลูกค้าที่มีคุณภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved